

LETNO POROČILO SVETA ZA RADIODIFUZIJO ZA OBDOBJE 2018/2019

(oktober 2018 – september 2019)

Ljubljana, december 2019

I. UVOD

Svet za radiodifuzijo (v nadaljevanju tudi kot: Svet) je neodvisno strokovno telo, ki opravlja določene naloge, opredeljene v Zakonu o medijih (v nadaljevanju: ZMed) in nekaterih drugih zakonih. Svet sestavlja sedem članov¹ s področja prava, telekomunikacij in informatike, avdiovizualne kulture, ekonomije, novinarstva in komunikologije, ki jih na podlagi javnega poziva imenuje Državni zbor. Mandat predsednika in članov je pet (5) let. Tehnično, strokovno, finančno in administrativno podporo za delovanje Sveta za radiodifuzijo zagotovi in izvaja Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS (AKOS).

Vloga Sveta za radiodifuzijo je prvenstveno svetovalne narave. Njegove pristojnosti, opredeljene predvsem v 100. členu Zakona o medijih, so predvsem podajanja mnenj v določenih upravnih postopkih, ki jih vodita AKOS oziroma Ministrstvo za kulturo, pa tudi sodelovanje v postopkih javnih razpisov. Le v nekaterih primerih delovanje Sveta presega dajanje mnenj (npr. dajanje soglasij AKOS k pogojem in merilom za javne razpise za podelitev pravic razširjanja programov v digitalni radiodifuzni tehniki). Svet sicer nikoli samostojno ne odloča o pravicah in obveznostih pravnih subjektov.

Med bistvene naloge Sveta iz 100. člena Zakona o medijih sodi priprava letnih poročil oziroma ocen stanja na področju radiodifuzije in predlogov za izboljšanje stanja za Državni zbor. Čeprav ocene stanja ter predloge za izboljšanje stanja Svet pripravlja tudi ob obravnavi posamičnih tem skozi celo leto, pa člani menijo, da je ravno letno poročilo Državnemu zboru, ki je Svetu neposredno nadrejen organ, tisti dokument, ki mora vključevati tudi celovito oceno stanja ter ključne predloge za izboljšave, še več, ravno to bi moral biti ključni del letnega poročila Sveta. V tem duhu je sestavljeno tudi pričujoče letno poročilo za obdobje 2018/2019.

Pri sestavi tega letnega poročila se je Svet naslonil na svoje letno poročilo za predhodno obdobje 2017/2018, kjer je že opredelil temeljne probleme slovenskega medijskega prostora ter nakazal možne smeri reševanja problematik, pri čemer so obravnavane teme nadgrajene, predvsem na podlagi dela Sveta v zadnjem obdobju. V poglavju II. Svet na kratko orisuje, kako vidi javni interes na področju medijev. Oceno stanja oziroma temeljne probleme medijskega prostora ter možne izboljšave Svet navaja in opisuje v poglavju III. V poglavju IV. Svet podaja zgoščen pregled svojega dela v obdobju 2018/2019. V dodatku, poglavju V., je še izčrpen pregled dela Sveta v poročanem obdobju.

¹ V tem gradivu uporabljeni izrazi, zapisani v slovnični obliki za moški spol, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

II. OSNOVNO IZHODIŠČE – JAVNI INTERES NA PODROČJU MEDIJEV

Osnovni cilj Sveta za radiodifuzijo je zastopanje javnega interesa na področju radiodifuznih medijev in tudi širšega medijskega prostora. **Glede na določbo 4. člena ZMed se javni interes na področju medijev v največji meri odraža prav skozi skrb za uporabnike medijev, med drugim skozi pravico do javnega obveščanja in obveščenosti, zagotavljanje pluralnosti in raznolikosti medijev, ohranjanje nacionalne in kulturne identitete, vzpodbujanje kulturne ustvarjalnosti in tako naprej.**

Skrb za izdajatelje medijev, katerih primarni namen je praviloma zasledovanje ekonomskega interesa (izdajatelji radijskih in televizijskih programov so praviloma gospodarske družbe), se po mnenju Sveta s skrbjo za uporabnike načeloma ne izključuje, vendar pa je potrebno poudariti, da skrb za ekonomski interes izdajateljev ni primarni cilj regulacije medijskega prostora. Ekonomski interes izdajateljev medijev mora seveda biti zaščiten na enak način kot ekonomski interes kateregakoli gospodarskega subjekta, v tem okviru pa je seveda nujno zagotoviti tudi predvidljivo gospodarsko, pravno oziroma regulatorno okolje, ki omogoča zasledovanje svobodne gospodarske pobude (ter spoštovanje splošnih pravil, ki veljajo za vse gospodarske subjekte, med drugim pravil poštene konkurence). **Z vidika zasledovanja javnega interesa na področju medijev pa je posebna skrb za izdajatelje medijev upravičena predvsem, če se na ta način posredno zagotavlja tudi interes uporabnikov medijev.**

V kolikor se pomaknemo v okvir ustavnopravno varovanih dobrin, se na področju medijev prepletajo predvsem:

- svoboda izražanja (39. člen Ustave RS), vključno s svobodo sprejemanja vesti in mnenj
- ohranjanje naravnega bogastva in kulturne dediščine (5. člen)
- pravica do osebnega dostojanstva in varnosti (34. člen) in varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic (35. člen)
- pravica do popravka in odgovora (40. člen)
- pravice iz ustvarjalnosti (60. člen)
- svobodna gospodarska pobuda (74. člen)

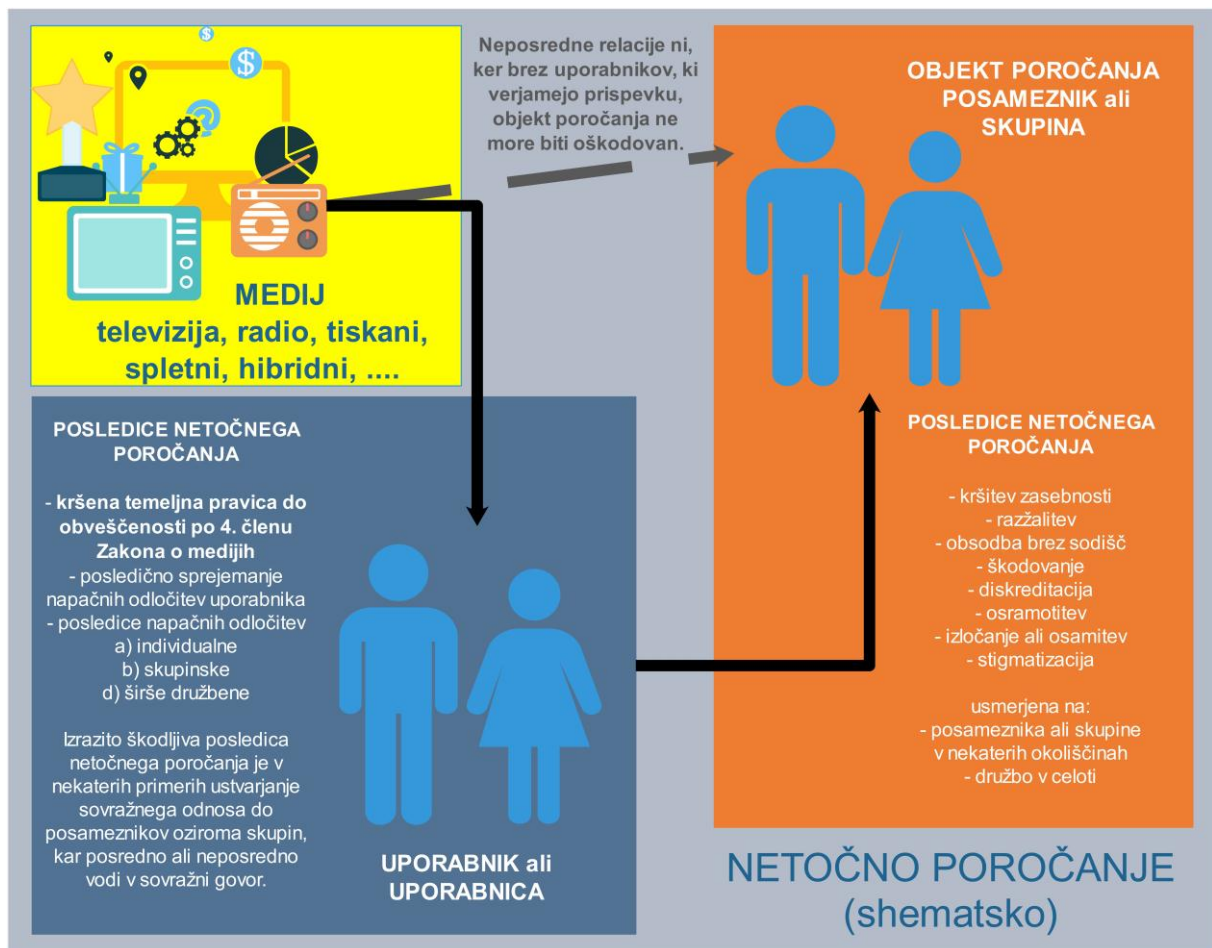
Skozi vse navedeno se jasno vidi, da je pravna ureditev področja medijev izjemno kompleksna, kar je vsekakor potrebno upoštevati tudi pri vsakršni regulaciji.

III. OCENA STANJA – TEMELJNI PROBLEMI MEDIJSKEGA PROSTORA ter PREDLOGI IZBOLJŠAV

A. KLJUČNA TEMA - PRAVICA POSAMEZNIKA DO OBVEŠČENOSTI IN NETOČNO POROČANJE

Med raznimi vidiki javnega interesa na področju medijev Svet v tokratnem poročilu posebej izpostavlja **pravico do obveščnosti** (državljanov RS). Pravica do obveščnosti je tista pravica, ki je po mnenju Sveta osrednji element regulacije medijev. V zvezi z njo je potrebno izpostaviti tudi, da je to **pravica, ki se nanaša na vsakega posameznika**. Navedeno dejstvo se v kontekstu opisovanja dogajanja na medijskem področju pogosto pozablja. Če na strani medijev in novinarjev pogosto govorimo o (individualizirani) **pravici do svobode govora oziroma do obveščanja javnosti**, se na strani uporabnikov medijev raje govori o **pravici javnosti do obveščnosti**, na celotnem medijskem področju pa o **medijski krajini**. **Ravno besedna zveza „medijska krajina“ zamegljuje sicer zelo jasen odnos odgovornosti med medijem in posameznim uporabnikom** ter skoraj v celoti izpušča uporabnika kot aktivnega akterja in s tem nosilca pravic. Uporabniki tako postanejo »pasivne travne bilke v medijski krajini«, čez katere piha „medijski veter“ in posledično nimajo pravic kot posamezniki (uporabniki medijev). Zato je izraz medijska krajina zavajajoč in po mnenju Sveta na neki način netočen, saj obravnava uporabnike zgolj v množini, ne pa vsakega posebej, kar ni sprejemljivo, saj je bistvo pravice do obveščnosti ravno v pravici, ki jo pravni sistem daje uporabniku. **S tem, ko pride do posega v pravico do obveščnosti, ni prizadet samo nekakšen splošen javni interes, temveč je, kar je še bolj pomembno, prizadeta individualna pravica vsakega posameznika, da pride do zadostne količine dovolj objektivnih in točnih informacij oziroma dejstev, na podlagi katerih lahko sam naredi vsebinski razmislek ter iz njega izpelje zaključke in odločitve**. Na podlagi napačnih vhodnih podatkov je nemogoče sprejeti pravilne odločitve, kar pravzaprav pomeni, da bi moral odgovornost za napačne odločitve nositi tisti, ki je uporabniku dal netočne informacije.

O obveščnosti torej lahko govorimo samo takrat, ko je obveščanje objektivno in korektno, brez izkrivljanja dejstev, brez izpuščanja okoliščin, ki prikazujejo dogodke in akterje čim bolj celovito in ustvarjajo objektivno sliko, brez selektivno načrtovanega izbiranja dejstev, kot tudi z jasno razmejitvijo, kje in kdaj govorimo o dejstvih, za katere obstajajo empirični dokazi, in kje se le-ta nadaljujejo v mnenja, verjetja, prepričanja, domneve in podobno. **Vsakokrat, ko je posameznik prejemnik določenega medijskega sporočila, ki je prikazano kot oblika objektivnega sporočanja dejstev, pa to ni, pride do kršitve uporabnikove individualne pravice do obveščnosti**.

Problem, ki ga v javnih diskurzih običajno naslavljamo v povezavi z medijskim poročanjem in pravicami posameznikov, se praviloma tiče (enosmerne) relacije novinar in oseba (ali osebe), ki je (so) predmet poročanja (objekti poročanja). Tu se odpira vprašanje novinarjeve svobode obveščanja (govora) in pravic posameznika, o katerem novinar piše, do varstva zasebnosti in dostojanstva (oziroma integritete). Nedvomno je to vprašanje, ki zasluži vso pozornost, saj gre za kolizijo dveh ali več ustavno varovanih vrednosti. Vendar pa je ob tem nujno zavedanje, da relacija novinar – objekt poročanja ni neposredna (oziroma primarna), saj sama po sebi, brez uporabnikov novinarskih sporočil, sploh ne obstaja. Novinar in objekt poročanja sta namreč v relaciji samo posredno, preko uporabnikov sporočil, ki se nanašajo na objekt poročanja. **Če je torej v javnem diskurzu zelo prisotno vprašanje, kje je meja, ko pravica javnosti do obveščenosti prevlada nad pravico posameznika do zasebnosti in dostojanstva, je po drugi strani bistveno premalo prisotno vprašanje, kdaj novinar s tem, ko poroča, poseže v pravico posameznika (in s tem javnosti) do obveščenosti.** V kompleksnem svetu, v kakršnem živimo, je potrebno jasno zavedanje, da so vse pravice in svoboščine omejene s pravicami in svoboščinami drugih, kar v celoti velja tudi za svobodo obveščanja (in svobodo govora), ki se v javnem diskurzu prepogosto prikazuje kot absolutna vrednota, ki zajema vsakršno obliko medijskega sporočanja. Razlog za to je po mnenju Sveta v tem, ker **se svoboda obveščanja dojema kot vrednota, ki pravici javnosti do obveščenosti samo služi, ne pa tudi obratno, da lahko med njima prihaja tudi do kolizije,** še posebej zaradi tega, ker je v tem odnosu premalo poudarjen vidik uporabnika, ampak se praviloma govori samo o interesu javnosti. **Če ne bi obstajala pravica posameznikov do obveščenosti,**

potem ne bi obstajala niti pravica javnosti do obveščeniosti (= javni interes), posledično pa tudi ne svoboda obveščanja, saj zadnja ne bi imela nikakršnega smisla. Svoboda obveščanja ima tako jasne meje, ki se pokrivajo s pravico posameznika do obveščeniosti.

Vprašanje, ki bi si ga po mnenju Sveta morali zastaviti: *»Si smemo v časih, ko informacija pri posameznikovem sprejemanju odločitev igra ključno vlogo, dovoliti, da je medijem dovoljeno zavajanje uporabnikov, ki posledično sprejemajo napačne odločitve, s tem pa se povzročča posredna ali neposredna škoda tako zavedenemu uporabniku, skupinam ali družbi v celoti, kot tudi v medijih obravnavanim posameznikom ali skupinam?«*

Po mnenju Sveta je dokončno napočil čas, ko je potrebno v medijsko zakonodajo vgraditi določilo, ki bo medijem prepovedovalo netočno poročanje ter kršitve ustrezno sankcioniralo, s tem pa vsem uporabnikom pomagalo k boljši obveščeniosti ter posledično boljšim odločitvam.

Izhodišče za regulacijo netočnega poročanja je po mnenju Sveta naslednje: *Vsi mediji so zavezani k točnemu poročanju. Poročanje je točno, kadar posamezen prispevek² povzema vsa znana (ključna) dejstva o obravnavani tematiki, kot dejstva pa predstavlja samo tiste informacije, ki so empirično dokazljive. Dejstva, ki jih posamezen prispevek navaja, smejo biti dopolnjena z mnenji, verjetji, prepričanji in drugimi oblikami izražanja misli, vendar mora biti del, ki ne govori o empirično dokazljivih dejstvih, z jasnim napovednikom, ki je razumljiv tudi manj večšim uporabnikom, nedvoumno ločen od dejstev. Prispevek mora biti oblikovan na način, da ne zamoči nobenega dejstva, ki je bistven za celostno razumevanje vsebine tematike prispevka in ki je bil v času priprave prispevka znan avtorju prispevka.*

Ob navedenem Svet dodaja še nekaj bistvenih pojasnil:

- **Bistvo predloga Sveta za radiodifuzijo je v ločevanju med podajanjem dejstev ter sporočanjem mnenj (verjetij, prepričanj, ...).** Predlog Svet ni v tem, da bi bila ena ali druga kategorija omejena, ampak v tem, da naj bo ločnica med njima jasna. Tovrstno naziranje dejansko podaja že sama Ustava RS, ki v 39. členu, naslovljenim »svoboda izražanja«, med drugim nalaga: »Vsakdo lahko svobodno zbira, sprejema in širi vesti in mnenja.« **Ključen problem netočnega poročanja pa je ravno v tem, da je mnenje predstavljeno kot objektivno dejstvo ali pa obratno, da je dejstvo predstavljeno kot mnenje, kar je včasih še bolj problematično.**
- Svet za radiodifuzijo se zaveda, da je svoboda govora in svoboda medijev do obveščanja ena ključnih predpostavk demokratične družbe. **S predlagano dopolnitvijo zakonodaje se svoboda govora ne omejuje,** saj predlog (kot tudi ustava) dovoljuje izražanje vseh vrst mnenj, misli, prepričanj, verjetij in podobno. Pomembno je le to, da so uporabniki na razumen način obveščeni, kdaj posamezna informacija predstavlja dejstvo in kdaj mnenje (verjetje, prepričanje, ...).
- Tudi **obe največji slovenski združenji novinarjev imata v svoja kodeksa zapisano določilo o ločevanju dejstev od mnenj,** kar pomeni, da Svet ne predlaga nečesa, česar novinarji ne bi razumeli ali bi jim bilo tuje, pač pa zgolj predlaga zakonsko ureditev njihovih lastnih priporočil, ki naj bi se jih tako ali tako že držali, ter s tem

² Prispevek je skupen izraz za različne novinarske zvrsti: vest, izjava, poročilo, komentar, pogovor, intervju, reportaža, recenzija itd.

njihovo uvedbo v zakonsko obveznost.

- **Neustrezno in naivno je prepričanje, da je predlagano obveznost mogoče doseči brez zakonske obveze ter ustreznega sankcioniranja, ker naj bi bili mediji sposobni samoregulacije.** Če bi ne imeli naraščajočih težav na področju netočnega poročanja, bi se Svet s samoregulacijo medijev vsekakor strinjal. Ker pa stanje in stopnja netočnega poročanja v mnogih primerih močno presega meje družbene neškodljivosti in ker se trend stanja na tem področju ne izboljšuje, nasprotno, stanje se iz leta v leto poslabšuje, je tak ukrep po mnenju Sveta nujen in neizbežen. **Nujna je vzpostavitev transparentnega in neodvisnega zunanjega nadzora.** Nadzor mora izvajati javni organ z inšpekcijskimi pooblastili, ki se lahko v današnjem svetu, kjer informacije krožijo z izjemno hitrostjo, lahko odzove hitro in učinkovito, seveda pa to ne izključuje možnosti naknadne sodne presoje.
- **Obstoječi tradicionalni mehanizmi, ki naslavljajo širše vprašanje ustreznosti informacij, ki jih podajajo mediji, po mnenju Sveta več na zadostujejo.** Sankcioniranje sovražnega govora preko kazensko pravnega nadzora se je pokazalo kot rešitev, ki še zdaleč ne naslavlja niti vseh oblik sovražnega govora, kaj šele vseh oblik družbeno škodljivega poročanja. Podobno velja tudi za odškodninsko odgovornost novinarjev ter pravico do popravka oziroma navajanja nasprotnih dejstev, ki sta sistemsko prepuščeni motivaciji posameznikov za pravdanje.

Svet izrecno opozarja tudi na vprašanje sovražnega govora, ki se z netočnim poročanjem velikokrat omenja v isti sapi. Po mnenju Sveta obstaja vrsta povezav med obema pojavoma, ki sicer nista identična. **Svet meni, da njegov predlog na zelo učinkovit način posredno naslavlja tudi vprašanje sovražnega govora, in sicer na dva načina:**

- Po mnenju Sveta v medijih obstaja trend, da se nekatere (predvsem bolj zakrite) oblike sovražnega govora želijo prikazati kot podajanje objektivnih informacij, ki so zaščitene z (absolutno varovano) pravico do obveščanja. **Sovražni govor, kot ga razume Svet, pa praviloma sodi v kategorijo »mnenj«.** V kolikor bi se postavila jasna meja med podajanjem dejstev in podajanjem mnenj, bi tisti, ki posamezno informacijo podaja, bil prisiljen vnaprej dobro preučiti, kakšno kategorijo informacije podaja. **Ob dosledni uveljavitvi obveznosti točnega poročanja bi bilo sovražni govor bistveno lažje nadzirati.**
- Vse več je škodljivih oblik netočnega poročanja, ki sodijo v kategorijo **»stereotipne grožnje«.** Te med drugim ustvarjajo vzdušje negotovosti, ogroženosti, sovražnosti in nestrpnosti. Takšna prepričanja **lahko vodijo v najrazličnejše oblike sovražstva, s tem pa tudi sovražnega govora,** kar ima lahko izjemno daljnosežne in nepopravljive posledice na življenje posameznikov, skupin ljudi in družbe v celoti. **Ob doslednem spoštovanju pravil za točno poročanje bi preprečili tudi nastanek mnogih vzrokov samega sovražnega govora.**

Svet prav tako meni, da je potrebno v medijskih sferi primerno poudariti vlogo in odgovornost novinarja, kar je neposredno povezano s kakovostjo medijskega poročanja. Svet meni, da je novinar v smislu poročanja vsekakor ključen. Za naziv novinarja niso trenutno predpisane nikakršne formalne zahteve. Vzpostavitev vsaj minimalnih zahtev bi lahko pomenila večjo odgovornost za podajanje informacij, tudi v smislu preprečevanja netočnega poročanja. Svet se vsekakor strinja, da je funkcija novinarja v medijskem prostoru izjemno pomembna.

B. KONCENTRACIJE NA PODROČJU MEDIJEV

Koncentracije in prevzemi so področje, za katerega je Svet že ugotavljal, da predstavlja problem tako na televizijskem kot na radijskem področju, na prvem zaradi izjemno močnega vpliva na javno mnenje, na drugem pa predvsem zaradi prevzemanja manjših, lokalnih radijskih postaj (programov oziroma izdajateljev), s strani večjih radijskih hiš oziroma zmanjševanja medijskega pluralizma (v smislu zmanjševanja obsega različnih vsebin)³. Svet je že ugotavljal, da je na tem mestu nujna sprememba medijske zakonodaje. Obstoječi 58. člen ZMed po mnenju Sveta primerne nadzora nad ohranjanjem medijskega pluralizma in konkurenčnih pogojev na medijskem trgu ne omogoča, kar je posledica zakonskih omejitev pri odločanju o medijskih koncentracijah, saj so razlogi za zavrnitev koncentracij izjemno ozko določeni ter tehnološko zastareli, prav tako pa vsaj pri njegovi uporabi v praksi v preteklosti niso bile učinkovito zajete povezane osebe. **Potrebno je jasno zavedanje, da je slovenski medijski trg izjemno majhen in občutljiv ter da lahko vsaka posamezna odločitev na tem področju pomeni nepovratne in škodljive spremembe medijskega trga in prostora.**

V letu 2018 se je Svet intenzivno loteval teme napovedanega prevzema največjega zasebnega slovenskega televizijskega izdajatelja in s tem tudi morebitnega povezovanja z enim največjih slovenskih operaterjev elektronskih komunikacij. Pri tem se je odprla vrsta tem, ki zadevajo medijsko koncentracijo:

1. gre za medijsko hišo, ki ima relativno izjemno velik vpliv na javno mnenje v Sloveniji. Morebiten prevzem bi zato moral biti deležen tudi temeljite analize s tega vidika;
2. sam prevzem je bil povsem izvzet iz okvira presoje dovoljenosti medijske koncentracije po 58. členu ZMed, kar je bilo utemeljeno s tem, da prevzeta družba ni bila neposreden izdajatelj televizijskih programov;
3. četudi bi prišlo do formalnega postopka pridobivanja soglasja za prevzem, pa je le-tega po trenutni zakonodaji moč odreči iz zelo omejenega nabora razlogov, ki so deloma tudi (tehnološko) zastareli.

V letu 2019 se je Svet dotaknil domnevnega povezovanja na drugem trgu, to je radijskem. V medijih je bilo namreč naenkrat mogoče zaslediti vrsto objav o povezovanju dveh večjih zasebnih radijskih hiš. Svet je v zvezi s tem na obe krovni družbi naslovil vprašanja v zvezi z medijskimi objavami, vendar ti medijskih govoric nista potrdili.

Svet ocenjuje, da je na področju koncentracije medijev nujna sprememba zakonodaje. Ta bi morala na novo opredeliti pogoje, pod katerimi so mogoči prevzemi izdajateljev (pa tudi razne druge oblike povezovanja na medijskem področju), predvsem v luči njihovega vpliva na javno mnenje in na druge aspekte javnega interesa na področju medijev. Pri tem bi bilo potrebno upoštevati vse specifične različnih medijskih trgov, vključno z dostopom do radiodifuznega spektra, relativnim deležem na medijskem oglaševalskem trgu in podobnimi. Dosledno bi bilo potrebno upoštevati vse vrste povezanih oseb in različne oblike poslovnih dogovorov oziroma koncentracije resursov, vključno z vertikalnimi koncentracijami. Prav

³ Podrobnejša analiza stanja na tem področju sicer še ni bila narejena.

tako Svet meni, da je potrebno vzpostaviti tudi določen kontrolni mehanizem za obstoječe koncentracije, metodologijo za ugotavljanje prevladujočega položaja na področju medijev ter morebitne korektivne ukrepe.

Na tem mestu je treba posebej poudariti tudi to, da medijskega trga oziroma trgov v Sloveniji ni mogoče primerjati z državami, ki so bistveno večje od Slovenije, zato v slovensko zakonodajo tudi ne bi bilo primerno samo prenašati tovrstnih ureditev, saj v našem medijskem okolju že majhne spremembe lahko odločilno vplivajo na stopnjo koncentracije v medijih.

C. ZAŠČITA TELEVIZIJSKIH UPORABNIKOV

Svet je pri svojem delu večkrat naslovil problem zaščite javnega interesa na področju televizije. Ob dejstvu, da velika večina slovenskih gledalcev televizijske programe spremlja preko fizičnih vodov (bakrenih, koaksialnih in optičnih) in v obliki vnaprej oblikovanih televizijskih paketov, odpira mnoga vprašanja, med katerimi je Svet izpostavil predvsem naslednje:

- a) zaščita potrošnikov pred prisilnimi nakupi televizijskih programov znotraj paketov operaterjev in smiselna enakovredna obravnava izdajateljev**
- b) oblikovanje in uveljavitev ustreznega seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos**
- c) zaščita slovenskega jezika (v tujih televizijskih programih)**

K a) Zaščita potrošnikov pred prisilnimi nakupi televizijskih programov znotraj paketov operaterjev in smiselna enakovredna obravnava izdajateljev

Svet se je že večkrat opredelil, da posebno problematiko predstavlja oblikovanje paketov televizijskih programov, ki jih oblikujejo operaterji. Uvrščanje plačljivih komercialnih programskih vsebin v osnovne pakete operaterjev po mnenju Sveta pomeni prisilno prodajo komercialnih vsebin nekaterih izdajateljev vsem naročnikom storitev posameznega operaterja in s tem kupcu ne dopušča možnosti proste odločitve pri nakupu teh vsebin. Po mnenju Sveta tovrstna praksa pomeni kršitev tako ZMed kot tudi pravic potrošnika. Svet se je že večkrat opredelil, da je na tem področju potrebno zagotoviti pravi (obvezni) osnovni neodplačni paket, v katerega ne smejo biti vključeni dejansko plačljivi programi, in da bi posledično morali vsi operaterji oblikovati vsaj »zakonsko predpisani minimalni paket«, v katerem bi morali biti vsi programi iz 76., 77., 79., 80 in 81. člena ZMed. Po mnenju Sveta podlago za to nudi že obstoječi ZMed v 2. odstavku 112. člena, vendar pa Svet hkrati opaža, da se v javnosti glede te določbe pojavljajo različne interpretacije, zato je njegovo priporočilo, da se to vprašanje izrecno uredi ob spremembi zakonodaje.

Zaradi določbe 1. odstavka 112. člena ZMed, ki po drugi strani nalaga obravnavo vseh programov z izdanim dovoljenjem po 105. členu ZMed pod enakopravnimi pogoji, je v javnosti velikokrat prihajalo do interpretacij, da morajo biti vsi slovenski programi uvrščeni v najosnovnejši paket televizijskih programov, ki ga nudi posamezni operater. Pri tem pa je po mnenju Sveta nujno potrebno predvsem ločiti med programi, ki so plačljivi, in programi, ki so

brezplačni. Enakovredno je potrebno obravnavati brezplačne programe med sabo in plačljive programe med sabo, ne pa tudi obojih skupaj.

Za programe, ki jih izdajatelj brezplačno nudijo operaterjem, Svet meni, da se lahko uvrstijo bodisi v posebni paket programov, ter so na ta način obravnavani medsebojno pod enakopravnimi pogoji, lahko pa se, glede na to, da za potrošnike ne predstavljajo dodatnega finančnega bremena, uvrstijo tudi v »zakonsko predpisani minimalni paket«. Bistveno je, da so med sabo obravnavani enakopravno.

Povsem nasprotno pa po mnenju Sveta velja za programe, za katere morajo operaterji izdajateljem plačevati nadomestilo. Glede teh se je Svet že opredelil, da ni primerno, da so ti programi uvrščeni v »osnovni paket« (v smislu »zakonsko predpisanega minimalnega paketa«), bi pa lahko bili v skladu s priporočilom Sveta uvrščeni v poseben »slovenski paket«. Seveda je možno tudi, da bi se lahko potrošniki odločili za nakup vsakega od tovrstnih programov posebej. Bistveno je, da so programi, za katere operaterji izdajateljem plačujejo nadomestilo, medsebojno obravnavani enako. Enakopravnost mora biti zagotovljena tako v tehničnem kot ekonomskem smislu, kar med drugim pomeni, da mora biti višina plačanih nadomestil televizijam sorazmerna glede na gledanost televizijskih programov in števila naročnikov ter sorazmerna glede na že izoblikovane cene na tovrstnem trgu.

Neenakopravna obravnava bodisi brezplačnih bodisi plačljivih programov lahko vodi v zmanjšanje števila slovenskih televizijskih programov na trgu.

K b) Oblikovanje in uveljavitev ustreznega seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos

Svet je sočasno z letnim poročilom za obdobje 2017/2018 sprejel tudi **predlog seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos, ki ga je v skladu z Zakonom o avdiovizualnih medijskih storitvah (v nadaljevanju: ZAvMS) v začetku leta 2019 sprejela Vlada RS**. Ob oblikovanju seznama je Svet upošteval tri ključne elemente:

1. Na predlogu seznama so samo tisti dogodki, pri katerih je vsaj en izdajatelj pisno sprejel zavezo, da bo v primeru vključitve na seznam pravice za prenos dogodka odkupil ter dogodek predvajal. Uvrstitev dogodka na seznam sama po sebi še ne pomeni, da je to na kakršen koli način zagotovilo za njegov prenos. Sprejete zaveze so zgolj jamstvo Svetu in vladi, da bo vsaj en izdajatelj vsebino prenašal in da se s tem izognemo potencialno negativnemu učinku, ko za posamezni dogodek ne bi bilo zainteresiranega izdajatelja, ki bi izpolnjeval pogoje za prenos tovrstnega dogodka, in bi uvrstitev takšnega dogodka na seznam dejansko zmanjšala možnost, da si ga ogleda čim več gledalcev.
2. Seznam izdajateljev, ki izpolnjujejo pogoje, je nemogoče določiti vnaprej, saj se statusi⁴ posameznih programov lahko spreminjajo. Predlog seznama in posledično tudi sklep Vlade nista vključila seznama ustreznih izdajateljev, temveč morata izdajatelj in program zakonske pogoje izpolnjevati v času predvajanja posameznega dogodka.

⁴ Status v smislu upoštevanja, da se posamezen program lahko šteje za neplačljivega v skladu z 2. odstavkom 34. člena ZAvMS.

3. Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev (neplačljivost programa in doseg 75 % slovenskih gledalcev) za prenašanje dogodkov posebnega pomena za televizijski prenos izvaja AKOS, Svet pa bo izpolnjevanje sklepa spremljal in v primerih, ko bo to potrebno, AKOS-u podal predlog za nadzor.

Pomen seznama je v tem, da so določeni televizijsko pomembni dogodki dosegljivi čim večjemu številu gledalcev neodplačno. Po mnenju Sveta se ta tematika v veliki meri povezuje tudi s tematiko plačljivosti raznih televizijskih paketov.

Svet na tem mestu ugotavlja, da sklep Vlade RS ni bil objavljen tudi v Uradnem listu RS, kar po mnenju Sveta dejansko pomeni, da sprejet seznam še ni pravno zavezujoč. Prav tako mora biti seznam potrjen tudi s strani Evropske komisije. Svet bo v letu 2020 podrobno spremljal napredek na tem področju ter se po potrebi tudi aktivno vključil v uradne postopke.

K c) Zaščita slovenskega jezika (v tujih televizijskih programih)

Svet je že v predhodnem letnem poročilu izpostavil, da se v programskih shemah slovenskih operaterjev razširja veliko programov, ki uporabljajo slovenski jezik, kakovosti rabe slovenskega jezika pa kljub temu, da je ta pogosto izredno slaba, pristojni organi ne nadzorujejo oziroma ne morejo nadzorovati. Še posebno slab vpliv ima to na gledalce, ki so otroci ali mladoletniki, ki se jezika še učijo. Svet je poudaril, da bi **sprememba medijske zakonodaje morala omogočiti nadzor rabe slovenskega jezika za tuje televizijske programe v shemah slovenskih operaterjev**. Svet meni, da je potrebno zagotoviti nadzor nad rabo slovenskega jezika v vseh televizijskih programih, ki se razširjajo v programskih shemah operaterjev v Sloveniji ter so podnaslovljeni, sinhronizirani ali vsebujejo oglase v slovenskem jeziku. Svet razume, da uveljavitev tega cilja najverjetneje ni lahka naloga in da lahko pri njegovem zasledovanju naletimo na številne ovire, saj naj bi se tovrstni ukrepi nevarno približali kršitvi EU pravila, ki prepoveduje omejevanje razširjanja televizijskih programov med državami EU. Svet zagovarja stališče, da tuji programi, ki se razširjajo v originalni obliki, predvsem brez prevodov v lokalni jezik ter brez vstavljanja lokalnih oglasov, v tem smislu niso vprašljivi, kar pa se bistveno spremeni pri tujih programih, ki uporabljajo slovenski jezik v podnapisih, komentarjih ali reklamnih sporočilih, saj gre za dodatno produkcijo, ki je namenjena izključno slovenskemu trgu. Na ta način tovrstni programi predstavljajo izrazito neloyalno konkurenco domačim programom, saj zanje ne veljajo nacionalne programske kvote, hkrati pa se potegujejo za iste domače oglaševalce. Predvsem zaskrbljujoč je nivo slovenskega jezika v podnapisih, česar po trenutnih interpretacijah medijske zakonodaje menda ni mogoče nadzorovati, čeprav ta jasno opredeljuje javni interes na področju rabe domačega jezika. Glede na to, da so gledalci teh programov pogosto ravno mladi, je problem še precej večji. **Vrednota ohranitve slovenskega jezika je legitimna zahteva, ki jo je potrebno uveljavljati tudi na evropskem nivoju.**

Svet zato predlaga, da se podrobno analizirajo možnosti, da zagotovimo nadzor nad rabo slovenskega jezika in tudi siceršnji nadzor nad lokalno prilagojenimi tujimi televizijskimi programi v smislu zagotovitve enakih možnosti na trgu. Svet meni, da je primeren prvi korak v tej smeri uvedba obvezne registracije tovrstnih programov v registru, primerljivem

z razvidom medijev, iz same registracije pa bi izhajale tudi določene obveznosti v zvezi s programi.

D. RADIJSKI TRG

Svet se bo še naprej zavzemal za pospešeno uvajanje in prehod na oddajanje radijskih programov v digitalni (DAB+) tehniki z napovedanim datumom 22. 2. 2022. Dober korak naprej je novi Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah z uvedbo prepovedi prodaje radijskih sprejemnikov brez DAB+ standarda, ki jo bomo s spremembo Zakona o elektronskih komunikacijah (v nadaljevanju: ZEKom) do konca leta 2020 morali implementirati tudi v našo zakonodajo.

Svet sicer sodeluje v postopkih podelitve pravic za digitalno oddajanje, ki jih vodi AKOS. Tretji razpis je bil izveden v letu 2019, po njem pa se je dokončno zapolnilo prvo nacionalno DAB+ omrežje R1. Glede na presežno povpraševanje radijskih izdajateljev Svet seveda podpira čim hitrejšo nadaljevanje izgradnje digitalnih radijskih omrežij, poleg nacionalnega tudi regionalnih oziroma lokalnih, ki bodo omogočila vklop večjega števila lokalnih in regionalnih radijskih programov. Zato Svet podpira tudi čimprejšnjo dopolnitev digitalnih omrežij z oddajniki v avtocestnih predorih.

V zvezi z razvojem digitalnega radia si Svet prizadeva tudi za potrebne spremembe zakonodaje za prehod na obvezno digitalno oddajanje radijskih programov v predvidenem časovnem okviru. Ob tem opozarja na določene pomanjkljivosti zakonodaje, ki jih bo potrebno urediti čimprej:

1. Kljub pozivom raznih deležnikov, tudi Sveta, predvsem **trgovci z avtomobili z uvajanjem digitalnih radijskih sprejemnikov še vedno odlašajo**, predvidoma bo tako do uvedbe sprememba ZEKom. Po mnenju Sveta bi bilo smiselno prepoved prodaje sprejemnikov brez DAB+ standarda uvesti čim prej, morda tudi s hitro spremembo (vsebinsko nezahtevne) zakonodaje, ki ne bo čakala na sprejem vsebinsko sicer kompleksnega zakona.
2. Določene hitre spremembe zakonodaje so potrebne tudi na področju medijske regulacije. Najbrž najbolj pereč problem je **digitalno razširjanje radijskih programov s statusom lokalnega programa posebnega pomena**. Tovrstni programi z razširjanjem preko omrežij, ki pokrivajo večje dele Slovenije, tvegajo izgubo statusa. Tudi to vprašanje bi bilo najbrž smiselno urediti s hitro zakonodajo spremembo, ki ne bo čakala na spremembo novega medijskega zakona. Svet poudarja, da je v času sprejemanja tega poročila že v veljavi odločba za **novi nacionalni multipleks R2**, na podlagi katere bo morala RTV Slovenija novo omrežje zgraditi v letu 2020. Ob upoštevanju, da bi bilo potrebno javne razpise za podelitev novih digitalnih pravic izdati pred začetkom obratovanja omrežja, smo s to spremembo zakonodaje praktično že v zaostanku.
3. Svet je v letu 2019 Ministrstvo za javno upravo (v zvezi z načrtovanimi spremembami ZEKom na podlagi nove evropske zakonodaje) pozval tudi k spremembi še vedno veljavnega **Zakona o digitalni radiodifuziji**. Zakon, ki je bil ob svojem sprejetju zamišljen kot začasen predpis (ki se je ukvarjal predvsem s prehodom na digitalno razširjanje televizijskih programov), je danes preživet ter predstavlja oviro pri

učinkoviti regulaciji digitalne radiodifuzije, še posebej na radijskem področju. Po mnenju Sveta je potrebno ta vprašanja urediti na novo, v ustreznih področnih zakonih, to je ZMed in ZEKom.

Pri prehodu na digitalno oddajanje Svet še vedno opozarja na pomen zavedanja o stanju na področju analognega (FM) oddajanja radijskih programov, kjer je zaradi nesistematičnega oziroma razpršenega deljenja frekvenc v preteklosti prišlo do koncentracij radijskih programov oziroma frekvenc v rokah nekaj večjih akterjev. Navedeno je pripeljalo do zmanjšanja števila neodvisnih lokalnih in regionalnih radijskih izdajateljev, ki ustvarjajo unikatne lokalne in regionalne vsebine,, repliciranja programskih vsebin na več programih ter neenakih tržnih pogojev na oglaševalskem trgu. Ti pojavi so po mnenju Sveta lahko problematični, v kolikor vodijo v zmanjševanje medijskega pluralizma in splošno nižjo kakovost radijskih programov.

Svet je že v predhodnem letnem poročilu opozoril na problematiko koncentracij na klasičnem radijskem trgu (FM) in izrazil prepričanje, **da je treba pospešeno pristopiti k reševanju stanja na tem področju. Dolgoročno gledano pa je za to potrebna bistvena sprememba tehnološke platforme, to je uvajanja DAB+ tehnologije, na kateri se je potrebno v širokem loku izogniti napakam na analogni platformi.** Čeprav digitalni radio zaradi boljših propagacijskih lastnosti pokrivanja in kakovosti oddajanja nudi večje zmogljivosti od analognega radia, pa te niso neomejene in ne dovoljujejo tratenja resursov.

Pri tem Svet ne more mimo dejstva, da predvsem predstavniki večjih radijskih hiš izrazito poudarjajo, kako jim največjo konkurenco predstavljajo spletni mediji. Svet si vsekakor prizadeva za to, da se pogoji delovanja izenačijo tudi med različnimi platformami, ne strinja pa se, da je to razlog za popolno deregulacijo radijskega medija. **Ne glede na vse je potrebno poudariti, da obstoj radiodifuzne radijske platforme ni sam po sebi ključen cilj, ampak je to zasledovanje javnega interesa, ki ga s sabo prinaša ta platforma.** Svet se namerava tudi v prihodnje intenzivno ukvarjati s tem vprašanjem, predvsem v okviru svoje delovne skupine za področje radia.

V zvezi s specifičnim vprašanjem radijskega področja, to je poseganja italijanskih izdajateljev na FM radijske frekvence, ki pripadajo Sloveniji, pa si bo **Svet še naprej prizadeval, da država kot lastnik frekvenc aktivno ščiti slovenske izdajatelje,** ki delujejo v skladu z zakonom in izdanimi odločbami, tudi preko sodelovanja v civilnih pravnih postopkih.

E. DELEŽI DOMAČE PRODUKCIJE IN ZAŠČITA SLOVENSKE USTVARJALNOSTI

Svet se je v poročilu za obdobje 2017/2018 že jasno opredelil za povečevanje deležev slovenskih ustvarjalcev, tako slovenske glasbe kot tudi produkcije slovenskih avdiovizualnih del. **Ohranjanje ustvarjalnosti, jezika in kulture je za nas, kot enega najmanjših narodov v Evropi, vitalnega pomena in pomeni tudi zgodovinsko odgovornost do vseh tistih, ki so se stoletja borili za naš jezik in kulturo.**

Splošno stališče Sveta je, da naj se z zakonodajo zagotovi ohranjanje raznih programskih kvot, ob hkratnem zavedanju, da je potrebno zagotoviti tudi enakovredne pogoje na medijskem trgu.

Navedena tematika pa je bistveno preširoka, da bi jo lahko povzeli na kratko. Dotika se vrste področij, poleg programskih kvot zagotovo vsaj še varstva avtorskih in sorodnih pravic, zagotavljanja spodbud za avtorje in medije, motiviranja in izobraževanja uporabnikov ter politike skrbi za slovenski jezik. **Svet meni, da je potrebno čim prej začeti splošno razpravo, kako bo mogoče na ustrezen način zagotoviti, da bodo mediji aktivno sodelovali v skrbi za slovenski jezik in pri spodbujanju slovenske ustvarjalnosti.**

V medijih želimo čim več slovenske ustvarjalnosti, umetnosti in kulture nasploh, tudi s poudarkom na ustvarjanju v slovenskem jeziku. Želimo torej vse tisto, zaradi česar bo več razumevanja in empatije do vsega tistega, kar pravzaprav smo in bomo vsi skupaj in vsak kot posameznik, kot skupnost in kot narod lahko napredovali.

Ob tem svet izrecno opozarja, da skrb za domačo kulturno ustvarjalnost presega nacionalne meje. Pomen tovrstnih del v vseevropskem kontekstu prepoznava tudi Evropska Unija, ki je z novelo Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah iz leta 2018 ne le ohranila obvezne deleže evropskih avdiovizualnih del, temveč jih je v primeru avdiovizualnih storitev na zahtevo celo povečala, hkrati pa **državam članicam dala možnost, da (domačim in tujim) ponudnikom tovrstnih storitev naložijo obveznost plačevanja finančnih prispevkov za produkcijo evropskih del.** Svet vsekakor pričakuje, da bo predlog novele ZAvMS, ki bo predmetno direktivo prenašal v slovenski pravni red, vključeval tovrstno obveznost plačevanja finančnih prispevkov. Ob tem Svet opozarja, da rok za prenos predmetne direktive poteče v letu 2020, in je sedaj skrajni čas za začetek aktivnosti v tej smeri.

F. MEDIJSKA REGULACIJA IN POLOŽAJ SVETA ZA RADIODIFUZIJO

Spreminjajoče se okolje in s tem spremenjene okoliščine na medijskem trgu terjajo hitre in učinkovite odzive. ZMed je v marsičem zastarel, vendar v temeljnih izhodiščih še vedno odraža konsenz in minimalni skupni imenovalci zaščite javnega interesa, medtem ko je v izvedbenem delu na mnogih mestih že popolnoma neuporaben (med drugim tudi zaradi tehnološkega napredka). Predlog nove medijske zakonodaje, jasno nakazuje, da v slovenskem prostoru še vedno manjka jasna vizija, kakšna naj bo vloga medijev v družbi in kako konkretno naj se zasleduje javni interes na tem področju. V sami obravnavi predloga nove medijske zakonodaje je ključno vprašanje, ki nam celoten predlog postavlja pod velik vprašaj prav javni interes. Javni interes je namreč načelna odločitev, dogovor in konsenz, ki se ne spreminja, pač pa jasno in nedvoumno odraža skupno strateško odločitev. Razprave, ki gredo v smeri, da „pravega“ javnega interesa sploh ne poznamo, da potrebujemo „test javnega interesa“ in podobno pomeni zgolj to, da smo javni interes nespretno zamešali z interesom javnosti, kar v nobenem primeru ni isto.

Svet za radiodifuzijo nikakor ne podpira zahtev izdajateljev po čim večji deregulaciji medijev, ob stalnem ponavljanju, da so razne omejitve (npr. programske kvote) zastarele ter da se bo medijski trg reguliral sam. Tudi trgi, ki imajo na družbo bistveno manjši vpliv, terjajo regulacijo. Toliko bolj to velja za občutljivo dobrino, kakršna je medijski prostor, ki terja višji nivo zaščite.

Medijski prostor je stičišče premnogih interesov, tako neposredno ekonomskih, ki želijo optimizirati dobiček, kar mnogokrat vodi v množično ustvarjanje vsebin, ki so kvečjemu všečne, ne pa tudi kakovostne, kot tistih, ki želijo nadzor nad mediji uporabiti za nadzor na javnim mnenjem in tako pridobiti družbeno moč. Kakorkoli že, gre za temo, ki domet tega dokumenta v tem trenutku presega, saj terja poglobljeno analizo ter temeljit premislek. Svet za radiodifuzijo se s temi vprašanji intenzivno ukvarja in hkrati ugotavlja, da nima sogovornikov na tem področju (oziroma se ti pojavijo, ko nastanejo konkretni problemi). Naše lanskoletno poročilo, ki se vsebinsko ne razlikuje kaj dosti od letošnjega, ker se tudi glavne težave področja od lanskega leta niso bistveno spremenile, je državni zbor sprejel brez pripomb, državni svet pa s zelo dobrim mnenjem in priporočilom, da se ugotovitve in priporočila upoštevajo pri pripravi nove medijske zakonodaje. Kar se glede na vsebino predloga novega ZMed, kot smo ga v obdobju javne razprave imeli priložnost videli - ni zgodilo.

Na tem mestu Svet opozarja, da trenutno stanje v veliki meri odraža precejšnjo stopnjo nemoči vseh akterjev na področju medijske regulacije, kar se v veliki meri odraža tudi v kroničnih težavah tega področja, ki so iz leta v leto iste, a vsebinsko gledano vse večje.

Trenutno spremljamo že tretji poskus spremembe medijske zakonodaje (ZMed-E) v času mandata Sveta v tej sestavi. Vsak od treh poskusov je predstavil nov predlog, ki s prejšnjim ni imel skoraj nič skupnega (dejstvo je, da je ZMed vključuje zelo širok nabor različnih vsebin, ki se tičejo vseh vrst medijev, novinarjev in operaterjev elektronskih komunikacij). Obstaja občutek, kot da ni soglasja, katere probleme na medijskem področju je potrebno reševati. Glede na to, da poročilo bistvene probleme medijskega prostora in rešitve zanje obravnava v prejšnjih točkah tega poglavja, je na tem mestu posebej izpostavljena problematika zakonske ureditve Sveta za radiodifuzijo:

- Vloga Sveta za radiodifuzijo v sedanji ureditvi postaja po našem mnenju zastarela. V nekaterih postopkih Svet npr. nastopa kot dajalec mnenja, vendar pa njegovo mnenje prave vsebinske veljave praviloma nima, saj so pristojni organi v teh postopkih vezani na presojo po izključno zelo omejenih zakonskih kriterijih. Bistveno vlogo Svet ohranja predvsem na področju javnih razpisov, kjer je dajalec soglasij oziroma imajo njegova mnenja bolj izrazito vsebinsko vlogo. Po mnenju Sveta bi bilo najverjetneje na ožjih strokovnih in bolj tehnoloških področjih smiselno pristojnim organom dati več vsebinske pristojnosti oziroma diskrecijsko pravico za bolj svobodno odločanje na podlagi skladnosti z javnim interesom, Svetu pa dati večjo težo in pravice odločanja prav na področju zaščite uporabnikov in s tem posledično določanjem strategij in javnega interesa, kot je mogoče ugotoviti, da delujejo primerljivi Sveti v drugih državah.
- Poimenovanje Sveta (Svet za radiodifuzijo) je zastarelo. Izhaja iz časov, ko sta televizija in radio bila primarno ali celo izključno radiodifuzna medija in je bila njuna (predvsem od časopisne dejavnosti) ločena regulacija bolj logična kot danes. Televizija danes v Sloveniji skoraj ni več radiodifuzni medij. Čeprav poimenovanje Sveta samo po sebi ni vsebinski problem, pa bi v tem kontekstu morda veljalo razmisliti o tem, na kakšen način bomo v prihodnje regulirali razne (v veliki meri hibridne) oblike medijev oziroma kako bodo porazdeljene pristojnosti za regulacijo medijev.

- Nazadnje je potrebno ponovno omeniti tudi problematiko zagotavljanja pogojev za delo Sveta. Kljub dobremu sodelovanju z AKOS, ki nosi stroške dela Sveta ter mu zagotavlja pogoje za delo, ter tako skupnim kot tudi posamičnim apelom Državnemu zboru, naj s spremembo Odloka o ustanovitvi Sveta za radiodifuzijo stori vsaj en korak naprej pri možnosti povračil določenih stroškov oziroma zagotovitvi določenih materialnih pogojev, ki bi lahko bistveno izboljšali delovanje Sveta (npr. povrnitvi stroškov udeležbe na strokovnih srečanjih in nabavi opreme), v skoraj treh letih mandata Sveta v sedanji sestavi ni prišlo do nikakršnega napredka na tem področju. Pa čeprav se načeloma vedno znova o teh stvareh vsi strinjamo.

IV. POROČILO O DELU SVETA V POROČANEM OBDOBJU

Svet se je v obdobju oktober 2018 – september 2019 sestel na 12 rednih mesečnih sejah. V skladu s prakso in poslovnikom praviloma Svet svoje sklepe sprejema na sejah, le zelo izjemoma, v kolikor to terjata narava odločitve, pa se o posamezni zadevi odloča izven seje. Zaradi tekoče obravnave na sejah se Svet redno sestaja tudi na pripravljalnih sestankih na seje, kjer teme z dnevnega reda temeljito preuči ter oblikuje dnevni red same seje. Seje kot take so javne, udeležba je omogočena vsakemu, javnost pa je izključena, če to terjata narava odločitve (dvakrat v poročanem obdobju). Poleg zakonsko izrecno predvidenih tem Svet obravnava tudi teme, ki so za medijski trg širšega pomena, kar se odraža tudi v pričujočem dokumentu, ter teme, ki jih predlagajo sami deležniki na trgu v obliki pobud in vprašanje zainteresirane javnosti. V sedanjosti sestavi je Svet pričel tudi intenziven dialog z deležniki na obeh »radiodifuznih« trgih. Predvsem delovna skupina za področje radija, ki jo sestavljajo predsednik Sveta ter štirje predstavniki radijskih izdajateljev z različnimi pozicijami, se redno sestaja ter podaja razne predloge za obravnavo na sejah Sveta. Delovna skupina za področje televizije pa se je v poročanem obdobju sestala enkrat, na skupnem sestanku z radijsko skupino, katere tema je bila izključno aktualni predlog za spremembo medijske zakonodaje – ZMed-E.

Iz vsebinskega vidika Svet kot najpomembnejše teme, ki jih obravnaval v poročanem obdobju, izpostavlja naslednje:

- Sodelovanje v postopkih javnih razpisov, ki jih vodi AKOS, pri čemer Svet sodelovanje smatra za konstruktivno. Predvsem gre za sodelovanje pri vedno aktualnih postopkih javnih razpisov za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo (kjer preko dajanja soglasij k pogojem in merilom sodeluje tudi Ministrstvo za kulturo) in za podelitev pravic razširjanja radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki. V poročanem obdobju je bil v zvezi z FM frekvencami aktualen razpis na območju severozahodne Slovenije, ki se skupaj z razpisom za lokalne programe trenutno ponovno uvaja, za podelitev (nacionalnih) digitalnih radijskih pravic pa je bil izveden že tretji razpis (drugi v tej sestavi Sveta), na podlagi katerega se je multipleks R1 povsem zapolnil, pri čemer se sedaj digitalno razširjajo vsi najbolj poslušani radijski programi v Sloveniji.
- Obravnava problematike netočnega poročanja je bila pogosto na dnevnem redu Sveta. Čeprav je Svet želel opraviti tudi širšo javno razpravo na to temo, se ta zaenkrat ni izvedla, je pa Svet pridobil mnoga mnenja ter napredoval pri oblikovanju predloga v smeri regulacije.
- Svet se je lotil temeljite analize predloga sprememb medijske zakonodaje, ZMed-E, ki ga je pripravilo Ministrstvo za kulturo, na katerega je naslovil zelo podrobno mnenje, ki je v veliki meri povzeto tudi v III. poglavju tega poročila.
- Svet je v decembru 2018 sprejel predlog seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos, ki je bil v začetku leta 2019 potrjen s strani Vlade RS. Na dokončno implementacijo seznama se še čaka.

Svet za radiodifuzijo
predsednik
Aleš Lipičnik

V. DODATEK - PODROBEN PREGLED SKLEPOV (IN OBRAVNAVANIH TEM) SVETA ZA RADIODIFUZIJO V OBDOBJU 2018/19 (od vključno 18. redne seje v oktobru 2018 do vključno 29. redne seje v septembru 2019):

Sistemske sklepi (obravnavajo širših in splošnejših tem oz. zakonodaje):

- Namera o izvedbi javnega posveta na temo lažnih novic (18. seja), obravnava problematike lažnih novic (brez sklepa, 19. seja), obravnava problematike lažnega poročanja (21. seja), posvet glede netočnega poročanja, seznanitev z mnenji prisotne javnosti ter izražena namera o predlogu v zakonodaji (24. seja)
- Sprejem letnega poročila za obdobje april 2017 – september 2018 in posredovanje Državnemu zboru RS (20. seja, podrobneje glej spodaj pri točki »delo Sveta za radiodifuzijo«)
- Predlogi za Ministrstvo za javno upravo za pripravo sprememb ZEKom (namera na 22. seji, predlogi na 23. seji)
- Pripombe za Ministrstvo za kulturo na javno objavljeni predlog ZMed-E (načelna obravnava na 27. in 28. seji) – pripombe sprejete dopisno po 28. seji, naknadno sprejeta dodatna pripomba (29. seja)
- Delo Sveta za radiodifuzijo (več tem, podrobneje na dnu seznama)

Sklepi, sprejeti na pobudo delovne skupine za področje radia (tekem obdobja je bilo do vključno septembra 2019 izvedenih osem sestankov, od tega en skupni s televizijsko skupino na temo predloga ZMed-E) oziroma v povezavi s temi sklepi ter delo delovne skupine:

- Sklep o začetku priprave dveh pravilnikov iz ZMed, za predloge katerih je pristojen Svet, to sta pravilnika o lastni produkciji in programih posebnega pomena (18. seja)
- Poziv Ministrstvu za kulturo k poenostavitvi poročanja o programskih vsebinah, financiranih s strani RS (18. seja)
- Poziv AKOS k podaji pojasnil glede zvišanja nadomestil za rabo radijskih frekvenc (18. seja)
- Seznanitev z obvestilom glede javne objave FM frekvenc (22. seja)
- Omejitev dela radijske skupine na teme, ki se na primerljiv način tičejo vseh izdajateljev (26. seja)
- V obdobju 2018/19 se je radijska skupina predvsem ukvarjala z vprašanji priprave predlogov dveh pravilnikov iz ZMed ter s pregledom radijskega trga (v povezavi z vprašanjem radijskih mrež), vendar obravnave obeh tem ni zaključila oziroma je obravnava v teku
- Avgusta 2019 je bil tudi izveden poseben skupni sestanek s televizijsko skupino, posebej na temo predloga ZMed (podlaga za 28. sejo)

Sklepi v zvezi z delovno skupino za področje televizije:

- Sklep o predvideni širitvi delovne skupine (23. seja)
- Avgusta 2019 je bil izveden skupni sestanek z radijsko skupino, posebej na temo predloga ZMed (podlaga za 28. sejo)
- Drugih sestankov v tem obdobju ni bilo zaradi odsotnosti predlogov članov skupine.

Pobude in vprašanja zainteresirane javnosti:

- Poziv več organom, naj se aktivno vključijo v reševanje problematike tožb s strani italijanskih radijskih postaj proti slovenskim izdajateljem (18. seja)
- Odgovor na pripombe dveh ponudnikov na pogoje in merila za javni razpis na območju SZ SLO (21. in 22. seja), dodaten odgovor na pripombe enega ponudnika glede neprimernosti določenega merila na istem razpisu (26. seja)
- Odgovor na pripombe ponudnika na ocenjevanje na javnem razpisu za lokalne radijske programe (23. seja)
- Korespondenca z Varuhom človekovih pravic (seznanitev z mnenjem glede javnih razpisov, 22. seja, ter predlog za sodelovanje, 22. in 23. seja, seznanitev z odgovorom, 24. seja)
- Seznanitev s predlogom POP TV d.o.o. za uvedbo inšpekcijskega postopka zoper A1 Slovenija d.d. (25. seja) ter mnenje glede očitanih kršitev – po mnenju Sveta kršitev z oblikovanjem paketov ni bilo (26. seja)
- Potrjena namera o preverbi neuradnih informacij o združevanju radijskih skupin Radio 1 in RGL (25. seja), seznanitev z odgovori skupin in ugotovitev o neutemeljenosti medijskih navedb (26. seja)
- Mnenje glede predloga PRO TV d.o.o. za uvedbo inšpekcijskega postopka zoper A1 Slovenija d.d. (28. seja) ter očitanih kršitev – po mnenju Sveta je bila zahteva predlagatelja pogojno utemeljena, sledil je ustrezen poziv operaterju (29. seja)

Seznam pomembnejših dogodkov za televizijski prenos (začetek obravnave na 3. seji v letu 2017, po prejemu pobude Ministrstva za kulturo):

- Sklic posvetovanja z zainteresiranimi stranmi iz 34.a člena ZAvMS (18. seja);
- Izvedba posvetovanja z zainteresiranimi stranmi – 15. 11. 2018;
- Sprejem dopolnjenega osnutka seznama ter poziv izdajateljem, naj pisno izrazijo interes za prenos posameznih dogodkov ter se zavežejo k prenašanju dogodkov, za katere so zainteresirani (19. seja)
- Sprejem predloga seznama ter posredovanje Vladi RS (20. seja)
- Seznanitev s sklepom Vlade RS ter izražena namera o nadaljnjem sodelovanju pri uveljavitvi seznama (22. seja)

Javni razpisi (pobude, predlogi za podelitev/dodelitev, soglasja/mnenja k predlogom pogojev in meril):

- Obravnava poročila komisije in obrazložen predlog izbire na javnem razpisu za podelitev petih digitalnih TV pravic na območju med Kopro in Sečovljami (18. seja)
- Predhodno mnenje k pogojem in merilom za javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo na območju severozahodne Slovenije (18. seja), obravnava poročila komisije in obrazložen predlog izbire na javnem razpisu za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo na območju severozahodne Slovenije, za sklope Bovec, Podbrdo in Kobarid (23. seja), glede sklopa Bohinj pa je bilo odločanje večkrat predstavljeno (23., 24. in 25. seja; v tem času so člani Sveta tudi sami preverili predvideno oddajno lokacijo in slišnost posameznih programov na predmetnem območju), nakar je bilo na 26. seji na podlagi obvestila AKOS odločeno, da se ne predlaga dodelitev (podobno kot pred tem za sklop Kobarid)
- Soglasje k pogojem in merilom za javni razpis za podelitev dveh pravic razširjanja radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na celotnem ozemlju RS (23. seja),

obravnava poročila komisije in obrazložen predlog izbire na javnem razpisu za podelitev dveh pravic razširjanja radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na celotnem ozemlju RS (28. seja), pri čemer predlog vsebuje opozorilo v povezavi s koncentracijami na radijskem trgu (Radio 1 in RGL; gl. zgoraj pod »pobude in vprašanja...«)

- Mnenje glede ponovne uporabe usklajenih pogojev in meril na FM javnih razpisih (28. seja)
- V sklopu »pobude in vprašanja...« so navedeni tudi sklepi v zvezi s pritožbami ponudnikov na dva javna razpisa za radijske frekvence za analogno radiodifuzijo (gl. zgoraj)

Predhodna mnenja k dodelitvam oziroma odvzemom statusov programov posebnega pomena:

- Radio Krka (pozitivno mnenje k dodelitvi lokalnega statusa, 26. seja)

Predhodna mnenja k prenosom dovoljenj za izvajanje televizijske ali radijske dejavnosti (vsa pozitivna):

- EXODUS TV (25. seja)
- TV Petelin (27. seja)
- Golica TV (27. seja)
- ČARLI TV (27. seja)
- Radio Brezje (28. seja)

Predhodna mnenja k izdajam novih dovoljenj za izvajanje televizijske ali radijske dejavnosti (vsa pozitivna):

- 2.NOVA24TV (18. seja)
- EXTRA FM (18. seja)
- Studio S, radijska postaja Savinjske doline (27. seja)
- TV3-M (27. seja)
- TV3-S (27. seja)
- GEATV PLUS (27. seja)
- HIT TV 2 (27. seja)
- RADIO CENTER ZAHOD (29. seja) – z opozorilom glede morebitnega pridobivanja digitalne pravice

Predhodna mnenja k vlogam za pridobitev deležev v izdajateljih radijskih ali televizijskih programov (vsa pozitivna):

- Radio Brezje d.o.o. (18. seja) – z izraženim nezadovoljstvom glede trenda propadanja in prodaje lokalnih radijskih postaj
- Radio Murski Val d.o.o. (26. seja)
- B.&B. Belna d.o.o. (27. seja)

Predhodna mnenja k podelitvi FM frekvenc RTV SLO (vsa pozitivna):

- Loški Potok 89,4 MHz za Radio Slovenija - Prvi (21. seja)
- Hotedršica 1 91,5 MHz za Radio Slovenija - Prvi (21. seja)
- Drežnica 103,0 MHz za Radio SI (23. seja)

Delo Sveta za radiodifuzijo:

- Sprejem letnega poročila za obdobje 2017/2018 (20. seja), seznanitev s poročilom predsednika o predstavitvi letnega poročila v državnem zboru in državnem svetu (22. seja), seznanitev s poročilom DZ (23. seja)
- Prošnja na DZ za ureditev vprašanja povračila stroškov (23. seja)
- Mnenje, da Svet ni zavezanec za vpoglede v spis po 82. členu Zakona o splošnem upravnem postopku, vključno s pobudami zainteresirane javnosti (26. seja, obravnavano v okviru točke pobude in vprašanja zainteresirane javnosti)
- Zanikanje očitkov v članku na Portalu Plus (26. seja)
- Mnenje, da Svet ni zavezanec za dostop do informacij javnega značaja (26. seja, izven točke pobude in vprašanja)
- Sklep o sprejemu letnega poročila za obdobje 2018/2019 in opredelitev izhodišč (30. seja)